

PORTFEL NALEŻNOŚCI POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

styczeń
2016 r.

PROJEKT BADAWCZY:
KONFERENCJI PRZEDSIĘBIORSTW
FINANSOWYCH W POLSCE ORAZ
KRAJOWEGO REJESTRU DŁUGÓW

Informacja sygnałna

PORTFEL NALEŻNOŚCI POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

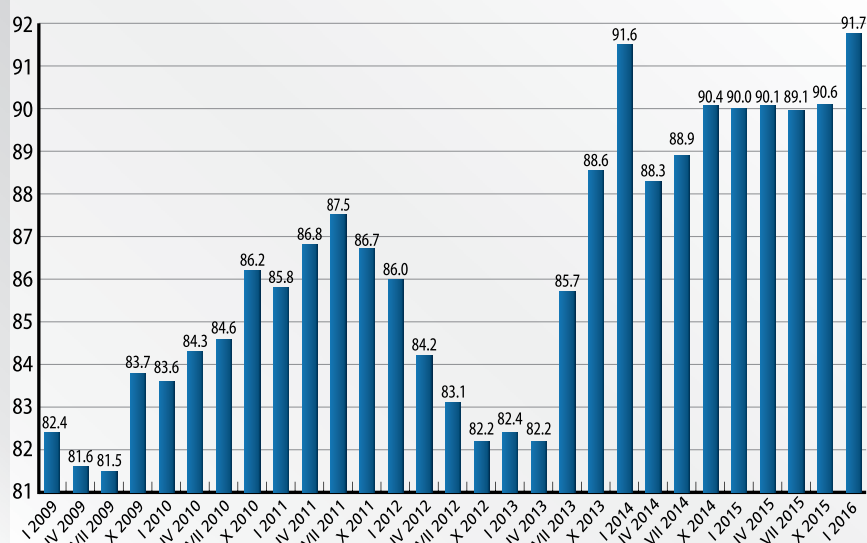
dr Piotr Białowolski

styczeń 2016 r.

Projekt badawczy:
Konferencji Przedsiębiorstw
Finansowych w Polsce oraz
Krajowego Rejestru Długów

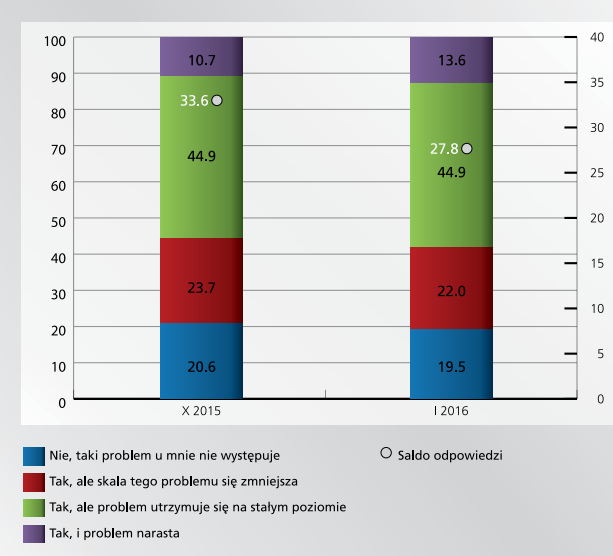
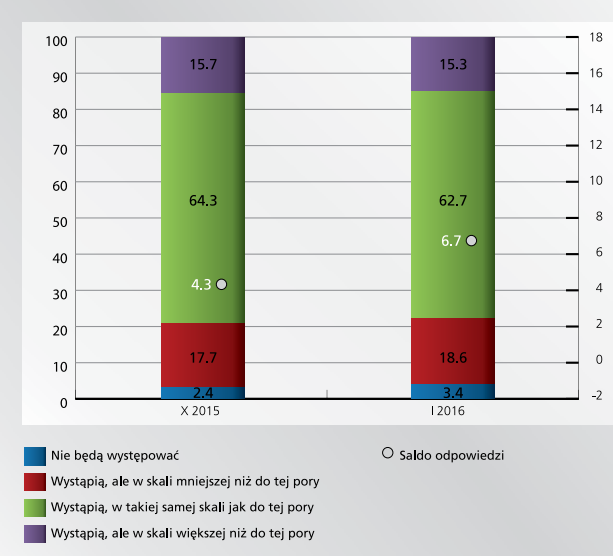
Informacja sygnałna

Indeks Należności Przedsiębiorstw (INP)

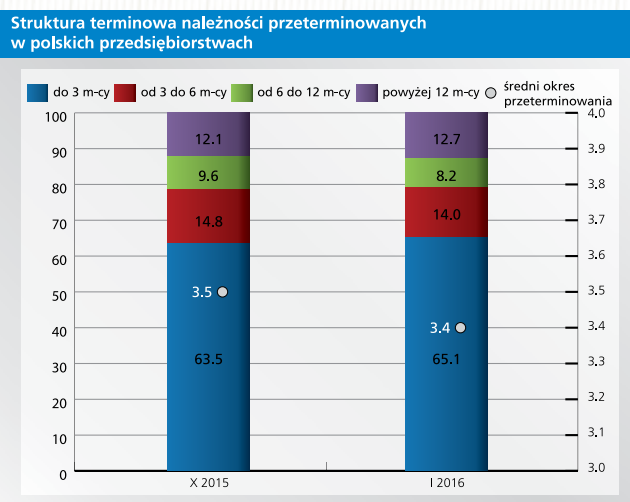
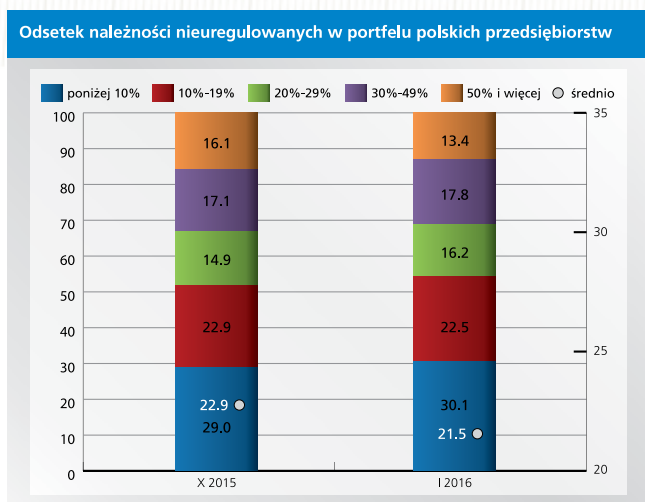
W styczniu 2016 r. Indeks Należności Przedsiębiorstw (INP) osiągnął najwyższą wartość w ponad siedmioletniej historii badania. Bardzo wysokie wskazania INP są dobrym prognostykiem dalszego wzrostu PKB, ale przede wszystkim pokazują coraz lepszą jakość otoczenia gospodarczego, w którym funkcjonują polskie firmy. Możliwe, że obserwowane od dwóch lat przyspieszenie wzrostu gospodarczego stanowi na tyle istotny impuls dla polskich przedsiębiorstw, że zjawisko opóźnień zmienia fundamentalnie swój charakter. W warunkach gospodarki rozwiniętej, przy dobrze funkcjonujących instytucjach, pomimo że też występują opóźnienia, to ich odczuwalność jest znacząco niższa. Obserwując bardzo silne powiązanie między INP i dynamiką produktu krajowego brutto można się spodziewać podtrzymania wzrostów. Warto odnotować, że pomimo sceptycyzmu znaczącej części komentatorów, przyspieszenie dynamiki wzrostu w III kw. 2015 r. było w znacznej mierze prognozowane przez INP. Biorąc pod uwagę bardzo korzystne wskazania INP można spodziewać się, że w czwartym kwartale wzrost PKB sięgnął 4%. Prognozy na 2016 r. wskazują na możliwość utrzymania bardzo silnej dynamiki wzrostów – nawet powyżej 4% – w pierwszych kwartałach.

Wzrost wartości wskaźnika w bieżącym badaniu jest odbiciem wzrostu pięciu z sześciu jego komponentów. W bieżącym kwartale w kierunku wzrostu INP w największym stopniu oddziaływało zmniejszenie liczby firm deklarujących, że na skutek opóźnień nie mają zdolności do regulowania własnych zobowiązań. Na oceny przedsiębiorców również bardzo korzystnie wpływało zmniejszenie odsetka przeterminowanych należności w portfelach oraz skrócenie przeciętnego okresu oczekiwania na zapłatę. W mniejszym stopniu, aczkolwiek wciąż pozytywnie, na wskazania INP oddziałują: zmniejszenie kosztów ponoszonych przez przedsiębiorców, a związanych z przeterminowanymi należnościami, a także oczekiwania co do stanu portfela należności w kolejnych miesiącach..

Skala problemów z regulowaniem zobowiązań przez klientów/kontrahentów
polskich przedsiębiorców – stan bieżącySkala problemów z regulowaniem zobowiązań przez klientów/kontrahentów
polskich przedsiębiorców – przewidywania

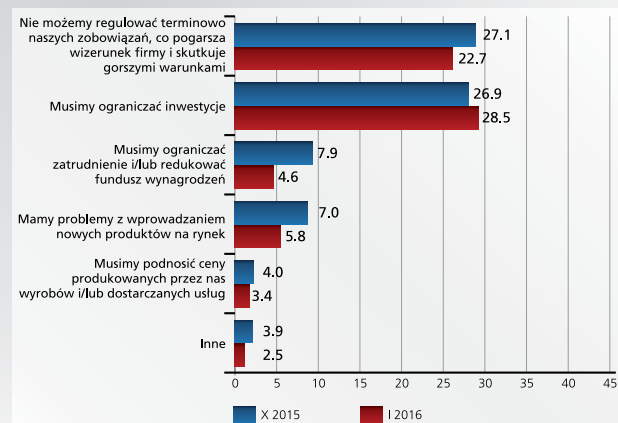
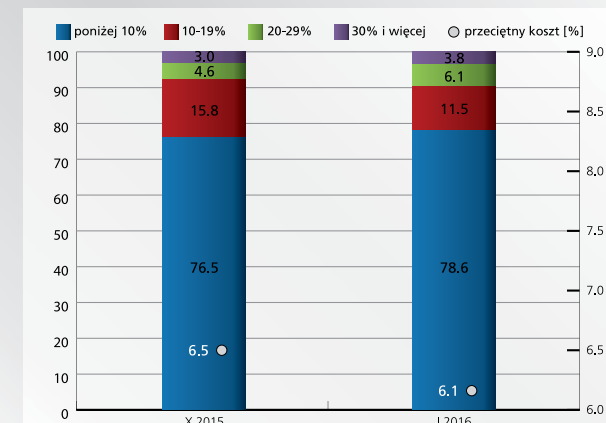
Badanie przeprowadzone w styczniu 2016 r. wskazuje na spadek tempa poprawy portfeli należności polskich firm. Wprawdzie przewaga firm deklarujących, że albo nie obserwują jakichkolwiek problemów z odzyskiwaniem należności, albo problemy te się zmniejszają, nad firmami, które deklarują wzrost problemu opóźnień w otrzymywaniu należności, wynosi obecnie 27,8 pp., to jest ona niższa niż w poprzednim kwartale o prawie 6 pp. W perspektywie historycznej bieżący wyniki jest jednak wciąż bardzo dobry. Jedynie 13,6% stanowią przedsiębiorstwa, które deklarują, że problemy z należnościami w ostatnim okresie wzrosły (przy średniej z ostatnich siedmiu lat na poziomie prawie 20%). Takie postrzeganie problemu opóźnionych należności stwarza bardzo dobre podstawy wzrostowe gospodarki. Warto przypomnieć, że w okresie poprzedniego przyspieszenia (2010-2011) sytuacja w obszarze należności pozostawała mocno pesymistyczna, co w konsekwencji przełożyło się na silne spowolnienie latach 2012-2013.

Prognoza spływu należności poprawiła się względem poprzedniego kwartału. Udział przedsiębiorców, którzy spodziewają się wzrostu problemów z należnościami w nadchodzących miesiącach spadł z 15,7% do 15,3%, jednak co bardziej znaczące zwiększył się odsetek tych, którzy spodziewają się, że problem należności w ogóle nie będzie występować oraz tych, którzy spodziewają się, że będzie się on w nadchodzących miesiącach zmniejszał. Taka sytuacja stwarza warunki do podtrzymania wzrostu. Przy braku szoków zewnętrznych dla prowadzonej działalności gospodarczej, obecna sytuacja stwarza trwałe fundamenty wzrostu gospodarczego.

W styczniu 2016 r. w portfelach polskich przedsiębiorstw mających problemy z egzekucją długów odsetek przeterminowanych spadł po raz drugi z rzędu – z 22,9% do 21,5% - osiągając jednocześnie najniższy poziom w historii badania. Jak pokazują wyniki badań naukowych prowadzonych w oparciu o dane z Portfela należności polskich przedsiębiorstw zmniejszenie udziału przeterminowanych faktur jest głównym czynnikiem sprzyjającym zmniejszeniu obciążeń wynikających z przeterminowanych płatności i ma większy wpływ na odczuwalne problemy niż przeciętne opóźnienie, a także źródło pochodzenia opóźnień. Niewielki poziom opóźnień oznacza dla polskich przedsiębiorstw perspektywę spadających kosztów. Jeżeli trend utrzyma się w długim okresie oznaczać to może również redukcję kosztów stałych związanych z zabezpieczeniem płynności na wypadek opóźnień – mniejsze koszty monitoringu i windykacji. Wciąż niepokojący jest znaczący udział firm, w których opóźnione faktury stanowią ponad połowę ogółu należności. Obecnie wciąż 13,4% przedsiębiorców zmagających się z opóźnieniami deklaruje, że stanowią one ponad połowę wszystkich faktur.

Przeciętny okres przeterminowania należności w obecnym badaniu spadł z 3 miesięcy i 15 dni do 3 miesięcy i 11 dni. Jest to najniższa wartość w siedmioletniej historii badania. Skrócenie okresu oczekiwania jest odbiciem dobrej sytuacji w obszarze należności obserwowanej już od ponad dwóch lat. Przedsiębiorcy czekają na spłatę swoich należności aż o miesiąc krócej niż miało to miejsce w roku 2013, kiedy to sytuacja w obszarze należności była najtrudniejsza. Niestety, pomimo ogólnie bardzo dobrej sytuacji w obszarze opóźnień, zwiększył się nieznacznie udział należności, z zapłatą których przedsiębiorcy zalegają ponad rok (do 12,7%).

Odsetek przedsiębiorstw wskazujących na podejmowanie wybranych działań w związku z nieregularną obsługą zobowiązań przez klientów/kontrahentów

Odsetek przedsiębiorstw, których koszty ponoszone w związku z nieregularną obsługą zobowiązań przez klientów/kontrahentów wynoszą

W poprzednich badaniach konsekwentnie najczęściej wskazywanym problemem wynikającym z opóźnień w spływie należności był brak możliwości regulowania własnych zobowiązań, co przekładało się na pogorszenie warunków finansowych dostaw od kontrahentów. Niemniej jednak, znaczenie tej bariery bardzo znacząco spada. O ile jeszcze na koniec 2012 r. udział firm deklarujących, że opóźnienia mogą stać się powodem zaległości w regulowaniu zobowiązań dochodził do 40%, to obecnie wynosi jedynie 22,7% i jest najniższy w całej historii badania. W grupie przedsiębiorstw ogółem wzrosło natomiast znaczenie negatywnego wpływu opóźnień na inwestycje. Obecnie 28,5% firm w gospodarce deklaruje, że występujące opóźnienia przekładają się negatywnie na możliwość realizowania projektów inwestycyjnych. Do najniższego poziomu w historii spadł natomiast udział firm sugerujących, że jako rezultat zaległych płatności będą musiały ograniczyć zatrudnienie. Obecnie udział ten wynosi 4,6% ogółu firm w gospodarce i jest niemal trzykrotnie niższy niż w okresie największego nasilenia tego zjawiska. Udział firm deklarujących, że z powodu zaległości w otrzymywaniu należności mają problem z wprowadzeniem nowych produktów na rynek wynosi obecnie 5,8%, a tych, które muszą podnosić ceny celem skompensowania negatywnych skutków opóźnień w otrzymywaniu należności jest obecnie 3,4%.

Wydatki na cele związane ze skutkami i przeciwdziałaniem opóźnieniom stanowią obecnie przeciętnie 6,1% ogółu kosztów przedsiębiorstw i są na poziomie najniższym w całej historii badania, a także o 1,5 punktu procentowego poniżej długookresowej średniej. Tak niski poziom kosztów oznacza dla firm dodatkowy bodziec wzrostowy, a w dłuższym horyzoncie powinien skutkować zmniejszeniem nakładów na infrastrukturę związaną z zarządzaniem i windykacją opóźnień.

